

AVGJØRELSE I NASJONAL TVISTELØSNINGSNEMND FOR HELSE- OG OMSORGSSEKTOREN

Sak nr. 8/2013, Hdir Sak 13/4934

Dato 9. august 2013

Tvisteløsningsnemnda for helse- og omsorgssektoren: Hanne Harlem (leder), Henning Harborg (nestleder), Olav Aarø (kommuneadvokat, Ålesund kommune), Marianne Abeler (kommuneadvokat, Tromsø kommune), Kari Sletnes (kommuneoverlege, Oslo kommune), Wenche Folberg (kommunalsjef, Narvik kommune), Kjersti Gjøsund (kommuneoverlege, Sarpsborg kommune), Alice Beathe Andersgaard (fagdirektør, Helse Sør-Øst RHF), Vidar Roseth (samhandlingssjef, Helse Førde HF), Paul Hellandsvik (seniorrådgiver, Helse Midt-Norge RHF), Oddvar Larsen (samhandlingsleder, Helse Nord RHF) og Dordi Flormælen (advokat, Helse Midt-Norge RHF).

Parter: X kommune og Y HF.

Sammendrag: Saken gjelder spørsmål om kommunen hadde plikt til å betale for en utskrivningsklar pasient som ikke ønsket å flytte til kommunens omsorgsbolig fordi det ikke var installert alarm i leiligheten. Tvisteløsningsnemnda fant at pasienten hadde takket ja til kommunens tilbud. Når sykehuset beholdt pasienten i påvente av at alarm ble installert, hadde ikke sykehuset krav på betaling for perioden frem til utskrivning.

Saksforhold: Y HF har krevd betaling for 17 døgn hvor en utskrivningsklar pasient ble værende på sykehuset fordi pasienten ikke ønsket å flytte til en omsorgsbolig hvor det ikke var installert alarm i leiligheten.

Pasienten ble innlagt den 15. august 2012 på grunn av brudd i bekkenet. I tiden før innleggelsen hadde pasienten fått bistand i hjemmet. Helseforetaket sendte dagen etter en 24 timers-melding som anga at pasienten sannsynligvis ville bli utskrevet påfølgende dag, den 17. august 2012.

Pasienten ble likevel ikke utskrevet den 17. august, og den 21. august kartla kommunen pasientens behov i et samarbeidsmøte med pasientens pårørende. I dette møtet ble pasienten gitt to alternative tilbud etter utskrivning, enten forsterket hjemmesykepleie i hjemmet eller plass i en heldøgnsbemannet omsorgsbolig. Tilbud i hjemmet kunne gis umiddelbart, mens det ville ta noe tid før det kunne tilbys plass i omsorgsbolig. Kommunen skrev samme dag i pasientens journal at *"sånn som situasjonen er i dag er [pasienten] ikke i stand til å komme hjem eller flytte i en omsorgsbolig. Derfor blir [pasienten] på sykehuset inntil et egnet kommunalt tilbud kan gis."* Helseforetaket skrev samme dag i kommunikasjon/info fellesdokument at *"... man er enig om at det slik situasjonen er nå bare er aktuelt med sykehjemsplass. De har ikke ledig plass på sykehjemmet. Informerte om at det trolig vil bli sendt ferdigmelding på torsdag"*.

Den 23. august 2012 ble kommunen varslet om at pasienten var utskrivningsklar. Varselet ble sendt i posten. I tillegg ble pasienten muntlig meldt ferdigbehandlet til kommunens samhandlingskoordinator. Partene har noe ulikt syn på hva som skjedde denne og de påfølgende dagene:

Kommunen skrev den 23. august 2012 i pasientjournalen at pasienten *"har blitt tilbudt leilighet i 4. etasje på [omsorgsboligen]. Snakket med [helseforetaket] og [helseforetaket] skulle formidle dette tilbudet videre til [pasienten]. Har informert om at leiligheten er klar for innflytting, og at [omsorgsboligen] har døgnbemanning, samt hjemmesykepleie. Har også informert om at det står en institusjonsseng i leiligheten. Avventer svar på om [pasienten] tar imot tilbudet om leilighet på [omsorgsboligen]"*. Noe senere på dagen skrev kommunen at den *"ble kontaktet av [helseforetaket] som lurte på status angående [pasienten] i forhold til videre plan. Undertegnede bekreftet bare det*

som har blitt sagt tidligere, at [pasienten] har fått tilbud om leilighet i 4. etasje på [omsorgsboligen] og at [omsorgsboligen] har døgnbemanning og hjemmesykepleien tilgjengelig der. [Helseforetaket] skulle videre i dag snakke med pårørende til [pasienten] om de tok tilbudet om denne leiligheten på [omsorgsboligen]". Noen få minutter senere skrev kommunen at den "ble kontaktet av [helseforetaket] om at [pasienten] tar imot tilbudet om leilighet på [omsorgsboligen], 4. etasje". Like etterpå skrev kommunen i pasientjournalen at den hadde "snakket med [pårørende] pr. tlf, ang det praktiske rundt å etablere alarm i leiligheten på [omsorgsboligen]. [Pårørende] ble informert om at de selv kontakter Telenor, og har fått det gamle nr til leiligheten, samt at de så tar med seg telefonen fra hjemme til [omsorgsboligen]. Når linjen er på plass, vil alarm bli koblet på. Ellers ble det snakket om at leiligheten er generelt tom for møbler, men at det står en institusjonsseng der, at de selv møblerer opp etter behov". Kommunen mottok så varsel om utskrivningsklar pasient fra helseforetaket.

Helseforetaket skrev den 23. august 2012 i kommunikasjon/info fellesdokument at "[pasienten] har fått plass i omsorgsbolig ... Det står sykeseng i boligen. [Pårørende] skal se på rommet i kveld og gi tilbakemelding hit etterpå. Pasient og [pårørende] har fått beskjed om at pasienten kan reise dit i morgen". Samme kveld skrev helseforetaket i kommunikasjon/info fellesdokument at "ifølge pårørende så er det ikke alarm i rommet. Må være klart med alarm før pasienten drar". Dagen etter, den 24. august 2012, skrev helseforetaket i kommunikasjon/info fellesdokument:

"Har snakket med kommunen ..., de ønsket og vite om pårørende tar plassen på [omsorgsboligen]. Pårørende ønsker ikke at pasienten skal flyttes til [omsorgsboligen] fordi de mener at det ikke er et tilstrekkelig godt tilbud for pasienten. Det har vært noen telefoner frem og tilbake med kommunen. Kommunen mener de skal fikse med ringeklokke på rommet til pasienten og at de skal hjelpe henne med alt hun skulle trenge hjelp til. Kommunen har ikke sykehjemsplass og tilby pasienten. Kommunen skulle ringe tilbake på mandag og gi nærmere info. Pasienten blir på sykehuset til over helgen."

Helseforetaket skrev dagen etter i kommunikasjon/info fellesdokument:

"Samtale med kommunen. De har ikke koblet opp alarm fordi de ikke vet om [pasienten] takker ja til leiligheten, det blir gjort så fort [pasienten] takker ja. Kommunen mener at plassen på [omsorgsboligen] er et forsvarlig tilbud. Leiligheten er ikke møblert utover seng og nattbord, det kan gjøres av pasient/pårørende når hun har flyttet dit. Jeg har snakket med pårørende og de takker ja til leiligheten. Har gitt beskjed til [kommunen], som tar kontakt med pårørende, og med oss når de har installert alarm."

Den 31. august 2012 ble det fattet vedtak om kommunal omsorgsbolig. Samme dag var det igjen dialog mellom partene.

Den 8. september 2012 ble pasienten skrevet ut fra sykehuset.

Saksgang: X kommune ba i mai 2013 tvisteløsningsnemnda for helse- og omsorgssektoren gi en vurdering av saken. Vedlagt brevet fra kommunen lå blant annet en uenighetsprotokoll hvor begge parter redegjorde for sitt syn på saken.

Tvisteløsningsnemnda ba i brev 30. mai 2013 partene redegjøre for enkelte punkter. Det ble gjort i brev 14. juni 2013 fra Y HF og e-post 18. juni 2013 fra X kommune.

X kommune har i det vesentlige anført: Tilbud fra kommunen sto klart den 23. august 2012. Sykehuset valgte på tross av dette å beholde pasienten i sykehuset. Kommunen finner det urimelig at

sykehuset kan velge å beholde pasienter etter at pasienten er meldt utskrivningsklar og kommunale tilbud står klare og ubenyttede, for så å sende regning på det aktuelle tidsrommet i etterkant.

Samme dag som varsel om utskrivningsklar pasient ble sendt, ga kommunen beskjed til helseforetaket om at pasienten ble tilbudt å leie leilighet i en heldøgnsbemannet omsorgsbolig. Leiligheten var klar samme dag. Pasienten fikk også tilbud om ytterligere tjenester fra hjemmesykepleien. I samtalen ble det opplyst at dersom det var ønskelig med tilkobling av trygghetsalarm, så måtte pårørende sørge for at pasientens telefonabonnement ble flyttet fra hennes tidligere bolig til omsorgsboligen. Det ble fra kommunens side presisert at pasienten ville bli forsvarlig ivaretatt med jevnlige, hyppige tilsyn også før alarm ble tilkoblet.

På bakgrunn av samtalen den 23. august 2012, forventet kommunen tilbakemelding på om pasienten aksepterte kommunens tilbud om heldøgnsbemannet omsorgsbolig fra pasienten via pårørende eller sykehuset.

Den 27. august 2012 bekreftet helseforetaket at pasienten takket ja til kommunens tilbud. Samme dag skrev helseforetaket en ny melding om at pasienten var utskrivningsklar. Pasientens pårørende kontaktet da kommunen. I denne samtalen ble det på ny informert om omstendighetene omkring flytting av telefonabonnement før eventuell tilkobling av alarm.

Y HF har i det vesentlige anført: Pasienten ble meldt utskrivningsklar den 23. august 2012. Helseforetaket fikk samme dag tilbakemelding om at pasienten var tilbudt plass i en omsorgsbolig.

Det var rimelig for sykehuset å anta at kommunen skulle sørge for at det ble installert alarm før pasienten ble skrevet ut. Det var ingenting sykehuset kunne gjøre for å få fortgang i det.

Den 25. august 2012 takket pasienten ved de pårørende ja til kommunens tilbud. Kommunen skulle ta kontakt med sykehuset når den hadde installert alarm.

Helseforetaket har ikke valgt å forlenge pasientens sykehusopphold. Slik kommunikasjonen med kommunen var, var det rimelig for helseforetaket å anta at kommunen skulle sørge for tilkobling av alarmer før pasienten kunne flytte. Sykehuset hadde ingen mulighet til å påvirke installeringen av alarmer. Det var en sak mellom pasient/pårørende og kommunen, hvor helseforetaket ble en del av saken uten å kunne påvirke det som skjedde.

Tvisteløsningsnemnda bemerker: Tvisteløsningsnemnda legger til grunn at tvisten gjelder betaling etter forskrift om kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten og kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter ("forskrift om kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten") kapittel 3. Det innebærer at saksbehandlingsreglene kapittel 6 får anvendelse for tvisteløsningsnemndas behandling av tvisten. Redegjørelsene fra partene er tilstrekkelige til at tvisteløsningsnemnda kan ta stilling til tvisten, selv om partenes innlegg ikke er i fullt samsvar med kravene i saksbehandlingsreglene § 21.

Saken gjelder spørsmålet om X kommune har plikt til å betale for utskrivningsklar pasient som ble værende på sykehuset i perioden 23. august 2012 til 8. september 2012.

Partene er enige om at pasienten ble meldt utskrivningsklar den 23. august 2012. Kommunen hevder at betalingsplikt likevel ikke ble utløst fordi kommunens tilbud til pasienten ble avvist. Det følger av partenes tjenesteavtale nr. 5 punkt 12.6:

"Avvisning av tilbud om kommunale helse- og omsorgstjenester

Dersom utskrivningsklar pasient velger å takke nei til tilbudte kommunale helse- og omsorgstjenester, bortfaller kommunens ansvar for pasienten.

Dersom helseforetaket velger å forlenge pasientens sykehusopphold i slike tilfeller, bortfaller kommunens betalingsplikt jfr. Forskrift om kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten og kommunal betaling for utskrivningsklare pasienter § 13."

Spørsmålet er om pasienten takket nei til kommunens tilbud. Partene er enige om at kommunen på utskrivningstidspunktet tilbød pasienten en leilighet i kommunens omsorgsbolig. Partene er videre enige om at pasientens pårørende samme dag som varsel om utskrivningsklar pasient ble sendt, dro til kommunens omsorgsbolig og at de innvendte at det ikke var installert alarm i pasientens leilighet. Pasientens pårørende fikk da tilbakemelding om at alarm kunne installeres. Kommunen oppfattet at tilbud ble gitt, men at sykehuset valgte å beholde pasienten frem til alarm ble installert. Helseforetaket oppfattet på den annen side at kommunen skulle tilrettelegge tilbudet før pasienten kunne skrives ut. Spørsmålet blir da hvilken part som skal bære risikoen for misforståelsen.

Slik tvisteløsningsnemnda forstår kommunikasjonen mellom partene og den fremlagte dokumentasjon, ga X kommune den 23. august 2012 pasienten tilbud om leilighet i kommunens omsorgsbolig. Pasienten godtok dette tilbudet. Pasienten ønsket imidlertid ikke å flytte til omsorgsboligen før det var installert alarm i leiligheten. Når sykehuset i denne situasjonen beholdt pasienten, bortfalt kommunens betalingsplikt, jf. partenes tjenesteavtale nr. 5 punkt 12.6. Slik tvisteløsningsnemnda forstår det, oppfattet helseforetaket at kommunen skulle sørge for tilkobling av alarm og at dette ville bli gjort så snart som mulig etter at pasienten hadde takket ja. Selv om helseforetaket forsto det slik at kommunen skulle gi tilbakemelding når alarm var installert, kan ikke tvisteløsningsnemnda se at ferdig installert alarm var en betingelse for at helseforetaket kunne gå videre i overføringen, jf. også forskrift om kommunal medfinansiering av spesialisthelsetjenesten § 12 som bestemmer at *"sykehuset kan overføre utskrivningsklar pasient når kommunen har bekreftet kommunalt helse- og omsorgstjenestetilbud til pasienten er klart"*.

Tvisteløsningsnemndas konklusjon blir etter dette:

X kommune har ikke plikt til å betale for utskrivningsklar pasient som ble værende på sykehuset i perioden 23. august 2012 – 8. september 2012.

Oslo, 9. august 2013

Hanne Harlem
Leder